

Szellem a fazékból - Pestisdoktor

2015 február 08. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

A régiek hittek az illatok mágikus erejében. Az ördögöt tömjénfüsttel, a vámpírokat fokhagymával ijesztgették. Még a döghalállal is szembeszálltak, pedig a középkor embere semmit?l nem rettegett annyira, mint a pestist?l.

Dürer metszetén az apokalipszis négy lovasa közül a Halál, a Háború és a Viszály félelmetes, er?teljes alakok,

mégis a roskatag gebén poroszkáló, csontsovány, fogatlan vénember a legrémiszt?bb.

Az éhínség és a fekete halál jelképe ?. Nyomában dögvész jár, visító patkányok, szörny? rothadás. Az erkölcsi és a társadalmi normák széthullása. A tehetetlen pánik, hiszen a pestis megel?zése vagy gyógyítása érdekében az akkori ember nem tehetett semmit. Esetleg rózsacetbe áztathatta keszken?jét és azt szagolgathatta, miként Buzinkay György debreceni orvostudor ajánlotta 1739-ben. Rozmaring- vagy levendulavirágot keverhetett a pipadohányba és a füstöt családjára fújhatta.

» A csőrfejet a karneváli nép beemelte a maszkok közé

Köpölyözés, érvágás, gyógyfüves f?zetek, vagy a híres „hippokratészi csodaszer”, a pörkölt fekete kávé leve, amit?l, ha nem is sz?ntek meg a panaszok, legalább felszökött a páciens vérnyomása. Voltak, akik az önmagában is mérgező egérfarkf? levelét sóval, mustárral, fecskef?vel és reszelt retekekkel összetörték, azzal kenték be a fekélyeket. A biztonság kedvéért rákötözték a tályogra egy megkopasztott eleven verebet.

És akkor felt?ntek a pestisdoktorok. Akik hittek a f?szerek hatalmában. Els?ként XIII. Lajos orvosa, Charles Delorme. Doktor Cs?r, ahogy a nép csúfolta. Az általános nézet szerint a pestis érintéssel vagy a leveg? útján terjedt, ezért a francia orvos kitalált egy szkafanderszer? véd?öltözetet. Hosszú fekete szattyánb?r köpeny, széles karimájú kalap, b?rkeszty?, hosszú pálca, amivel a betegek ruháját felemelte. Az arcot madár cs?rszer? maszk védte, a szemeket kristályüvegb?l készült szemüveg. A cs?rbe gyógy- és f?szernövények garmadáját tömte: levendula, rozmaring, kakukkf?, szegf?szeg, orvosi zsálya és f?ként fokhagyma, rengeteg fokhagyma. Ebben az ijeszt?, földöntúli maszkban jártak a hullahegyek között a f?szerkert doktorai. A római pestisjárvány idején

1656-ban, Marseille-ben 1720-ban. A cs?rfejet pedig a karneváli nép – a maga morbid humorával – „beemelte” a velencei maszkok közé. Amin nevetni tudunk, attól már nem félünk annyira.

„Bella mascara!” – mondja az olasz. „Szép maszk!” – mondja a magyar, és a kifejezés erkölcsi ítéletet is takar, hiszen köztudott, hogy az ember jelleme arcára van írva. Ha a következ? hetekben (karnevál idején) eljutnak Velencébe a Szent Márk térre és véletlenül szembetalálkoznak a pestis doktorával (olaszul medico della peste), ne habozzanak körbeszaglászni. Ha nem b?zlik a fokhagymától, nem igazi.

Id?nként nem árt tesztelni a szaglásunkat. A chicagói egyetem tudósai szerint rövidebb életkorra számíthatnak azok, akiknek romlik a szaglóérzékük. Bors, hal, narancs, rózsa és b?r – a teszt szerint ezeket az illatokat kell felismernünk. Ha már a rózsa illatát sem érezzük, nagy a baj. „A szaglóérzék elvesztése olyan, mint a kanári a szénbányában – mondja Jayant Pinto professzor. – Nem konkrét betegség ugyan, de id?ben jelzi a veszélyt.”

A jó gyomrú embernek nemcsak fogai erejét kell ismernie, hanem a szaglását is. Az orr az igazi ínycsiklandó irányt?je az örömszomszéd tengerén, és sokszor hamarabb figyelmeztet a veszélyekre, mint bármely más érzékszerv. „A szaglás és az ízlés – mondja Brillat-Savarin – egyetlen érzék, amelynek a száj a m?helye, az orr pedig a kéménye.”

Csak aztán nehogy az orrunknál fogva vezessenek.

Vinkó József - www.valasz.hu

Szellem a fazékból - Gasztrotörténetek

Ínycsiklandó történetek a Magyar Konyha f?szerkeszt?je, a Heti Válasz gasztronómiai rovatának szerz?je, Vinkó József tollából.

Bolti ár: 3300 Ft

Kiadói akciós ár (20% kedvezmény): 2640 Ft

Heti Válasz H?ségprogram ár (40% kedvezmény) : 1980 Ft

Megjelenés: 2013 december

[ONLINE RENDELÉS](#)

A szerz? ajánlása:

„Úgy lapozd ezt a könyvet, Kedves Olvasó, mintha épp csak bekukkantottál volna a konyhába, ahová az illatok csalogattak. Kíváncsi voltál, mi f? a fazékban. Óvatosan emeld meg egyik-másik fed?t, szimatolj be a süt?be, kóstold meg a mártást, vigyázz, meg ne égedd a nyelved. A fed? alól most nem illatok szállnak feléd, hanem ínycsiklandó történetek.”

Kiadói kedvezményes árusítás:**Heti Válasz Kiadó**

1027 Budapest, Horvát u 14-24., V. emelet.

Telefon: (061) 461-1400

Nyitva tartás: H-P: 8-16.30 óráig

E-mail: repcio@hetivalasz.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló